

и визира евентуалността отъ въоръжена интервенция на България въ Македонския въпросъ—прѣдъ факта, казвамъ, на въпроснитѣ плодове, които вече изложихъ въ цифри,—излишно ще бжде да разгатваме горнитѣ догадки въ положителна или отрицателна смисль.

И дѣйствително, придобивкитѣ на сръбската пропаганда отъ 1908 г. нататъкъ — сѣрѣдоточена вече главно въ Скопско—сж внушителни. Самия фактъ, че на първитѣ парламентарни избори въ империята — сѣрбитѣ бѣха прѣдставени съ по наполовина отъ броя на българскитѣ депутати (респективно 2: Димитриевичъ и Христичъ отъ Скопие и Битоля сѣщущу 4), говорѣше за бждащата фаворизация на сѣрбитѣ отъ младотурцитѣ сѣщущу българитѣ. Малко слѣдъ опиянението отъ 10 юли 1908 г. Македонскитѣ българи се намѣриха прѣдъ по-грозна отъ Абдуль-Хамидовия режимъ дѣйствителность. Обезоръжиха се на първо врѣме и най вече българитѣ, а прилагането закона за четитѣ цѣлѣше сжщо тѣхъ. Редица покрайвини и заселища се лишиха отъ дѣятелнитѣ си и интеллигентни български водители. Сръбскитѣ въоръжени чети систематически нахълтваха, тѣрпени и намѣсти подържани отъ турскитѣ власти, насилвайки къмъ сѣрбomanство чисто български общини и исторически святини. Краснорѣчивъ примѣръ въ послѣдната посока е съ Прилѣпскитѣ манастири Слѣпче, Трѣскавецъ и Зързе, най-брутално отнети отъ българитѣ и дадени отъ турцитѣ на сѣрбитѣ (1910 г.). При това, сръбското злато не закѣснѣ да окажи своя ефектъ: то се даваше на турски органи—и безъ това подкупени отъ младотурското ориентирване да се сломятъ българитѣ въ Македония,—на отчаяни, малодушни и бѣдни българи, които дори отъ бивши български четници, ставаха сѣрбomanски архиерейски намѣстници, учители и т. н.

Изразътъ „отчаяни“ ме навежда къмъ една рѣдко изтъквано и смѣтно схващано явление въ новото живуване на „отоманскитѣ“ българи.

Обявяването на конституцията, колото и въ кратко врѣме да разочарѣва мѣстното население около прѣдвиджани и обѣщавани свобода и редъ, отнѣ възможността му да възтава масово. Парадното прѣдаване на българскитѣ чети слѣдъ 10 юли 1908 г., сдоби съ цѣнни свѣдения и оржжия сѣщущу Мак. българи не само тур-